

(Законодавни акти)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2011/36/ЕУ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ

од 5 април 2011 година

за спречување и борба со трговијата со луѓе и за заштита на жртвите на трговијата со луѓе и за замена на Рамковната одлука 2002/629/ПВР на Советот

ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирање на Европската Унија и особено член 82(2) и член 83(1) на истиот,

имајќи го предвид Договорот од Европската комисија,

имајќи го предвид мислењето на Европскиот економско-социјален комитет¹,

по консултација со Комитетот на регионите,

по предавање на нацрт-законодавниот акт до националните парламенти,

постапувајќи во согласност со вообичаената законодавна постапка²,

со оглед на тоа што:

(1) Трговијата со луѓе е сериозно кривично дело, кое често се врши како дел од организираното криминално и претставува сериозно кршење на фундаменталните права и е категорично забрането со Повелбата за фундаменталните права на Европската Унија. Спречувањето и борбата со трговијата со луѓе претставува приоритет за Унијата и земјите членки.

(2) Оваа директива е дел од глобалните мерки против трговијата со луѓе кои опфаќаат мерки кои вклучуваат трети земји како што е наведено во документот со наслов „Документ ориентиран кон мерки за зајакнување на надворешната димензија на Унијата за мерки против трговијата со луѓе“; „Во пресрет на глобалното делување на Европската Унија против трговија со луѓе“ одобрен од Советот на 30 ноември 2009 година. Во оваа смисла, потребно е да се преземат мерки во третите земји на потекло на жртвите и оние земји во кои се пренесуваат, со цел да се подигне свеста, да се намали ранливоста, да им се помогне и да им се даде поддршка на жртвите, да се бори со основните причини за трговијата и да им се помогне на оние трети земји во развивањето на соодветно законодавство против трговија со луѓе.

(3) Оваа директива ја зема предвид околноста дека трговијата со луѓе е феномен поврзан со одреден пол и дека мажите и жените се внесуваат во трговија со луѓе заради различни цели. Од оваа причина, мерките за помош и поддршка исто така треба да се обезбедуваат во зависност од полот. Факторите на туркање (пуш фактори) и факторите на влечење (пул фактори) може да се разликуваат во зависност од засегнатите сектори, како на пример трговија со луѓе во секс-индустријата или заради трудова експлоатација како на пример во

¹ Мислење од 21 октомври 2010 година (сè уште необјавено во Службениот весник).

² Став на Европскиот парламент од 14 декември 2010 година (сè уште необјавен во Службениот весник) и одлука на Советот од 21 март 2011 година.

секторите на изградба, земјоделство или за служење во домаќинства.

(4) Унијата е посветена на спречувањето и борбата против трговијата со луѓе и на заштитата на правата на лицата кои биле жртви на трговијата со луѓе. За оваа цел, беа донесени Рамковната одлука 2002/629/ПВР на Советот од 19 јули 2002 година за борба со трговијата со луѓе¹, и план на ЕУ за најдобри практики стандарди и процедури за борба и спречување на трговија со луѓе². Дополнително, Стокхолмската програма - Отворена и безбедна Европа која им служи и ги заштитува граѓаните³, донесена од Европскиот совет дава јасен приоритет на борбата против трговија со луѓе. Треба да се предвидат други мерки како поддршка на развојот на општи индикатори на Унијата за идентификација на жртвите од трговијата со луѓе, преку размена на најдобрите практики меѓу сите засегнати учесници, особено јавните и приватните социјални служби.

(5) Органите на земјите членки за спроведување на законот треба да ја продолжат соработката заради зајакнување на борбата против трговија со луѓе. Во овој поглед, важна е блиската прекугранична соработка, вклучително делењето на информации и најдобри практики, како и постојан отворен дијалог меѓу полицијата, судските и финансиските органи на земјите членки.

Координацијата на истрагите и судското гонење на случаи поврзани со трговија со луѓе треба да се олесни со зајакната соработка со Европол и Европска правда, преку формирање на заеднички тимови за истрага, како и со спроведување на Рамковната одлука 2009/948/ПВР на Советот од 30 ноември 2009 година за спречување и решавање на судири во судската надлежност за кривичните постапки⁴.

(6) Земјите членки треба да ги охрабруваат и да имаат блиска соработка со организациите на граѓанското општество, вклучително признати и активни невладини организации од ова поле кои работат со лица кои биле жртви на трговијата со луѓе, особено при иницијативи од областа на креирање на политиката, кампањи за информирање и подигнување на свеста, истражни и образовни програми и при обука и мониторинг и процена на влијанието на мерките за спречување на трговија со луѓе.

(7) Оваа директива, за борбата со трговија на луѓе применува интегриран, холистички пристап заснован на правата на луѓето и при нејзиното спроведување треба да се земат предвид Директива 2004/81/ЕЗ на Советот од 29 април 2004 година на Советот од 29 април 2004 година за дозвола за престој издадена на државјани од трети земји кои се жртви на трговија со луѓе или кои биле предмет на дејство за олеснување на нелегалната имиграција и кои соработувале со надлежните власти⁵ и Директива 2009/52/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот за одредување минимални стандарди за санкции и мерки против работодавци на државјани од трети земји кои престојуваат нелегално⁶. Големи цели на оваа директива се поригорозни спречување, судско гонење и

¹ Сл. весник L 203, 1.8.2002 година, стр. 1.

² Сл. весник С 311, 9.12.2005 година, стр. 1.

³ Сл. весник С 115, 4.5.2010 година, стр. 1.

⁴ Сл. весник L 328, 15.12.2009 година, стр. 42.

⁵ Сл. весник L 261, 6.8.2004 година, стр. 19.

⁶ Сл. весник L 168, 30.6.2009 година, стр. 24.

заштита на правата на жртвите на трговија со луѓе. Исто така, оваа директива применува контекстуално разбирање на различни форми на трговија со луѓе и има за цел да гарантира дека борбата со секоја форма на трговијата со луѓе се води со примена на најефикасни мерки.

(8) Децата се поранливи од возрасните и затоа за нив е поголем ризикот да станат жртви на трговија со луѓе. При примена на оваа директива, најдобрите интереси на детето мора да имаат најголема предност во согласност со Повелбата на Европската Унија за фундаменталните права и Конвенцијата на Обединетите нации од 1989 година за правата на детето.

(9) Протоколот на Обединетите нации од 2000 година за спречување, потиснување и казнување на трговијата со луѓе, особено трговијата со жени и деца, со која се надополнува Конвенцијата на Обединетите нации против транснационалниот организиран криминал и Конвенцијата на Советот на Европа од 2005 година за акција против трговија со луѓе се пресудни чекори во процесот на зајакнување на меѓународната соработка во борбата со трговија со луѓе. Треба да се забележи дека Конвенцијата на Советот на Европа содржи механизам за проценка, составен од Група на експерти за акција против трговијата со луѓе (ГРЕТА) и Комитет на договорните страни. Потребно е да се поддржи координацијата меѓу меѓународните организации кои се надлежни за мерки против трговијата со луѓе со цел да се избегне дуплирање на мерките.

(10) Оваа директива не е во спротивност со принципот на забраната за протерување во согласност со Конвенцијата од 1951 година за статусот на бегалците (Женевската конвенција) и истата е во согласност со член 4 и член 19(2) на Повелбата за фундаментални права на Европската Унија.

(11) За да се запазат неодамнешните развивања во поглед на трговијата со луѓе, оваа директива применува поширок концепт на она што треба да се смета за трговија со луѓе покрај оној од Рамковна одлука 2002/629/ПВР и затоа вклучува дополнителни форми на експлоатација. Во смисла на оваа директива, присилното просење треба да се сфати како форма на присилен труд или услуги како што се дефинирани во Конвенцијата на Меѓународната организација на трудот од 1930 година за принудна и задолжителна работа (бр. 29). Затоа, експлоатацијата поврзана со просење, вклучително користењето на зависно лице, кое е предмет на трговија со луѓе заради просење, спаѓа во рамки на дефиницијата на трговија со луѓе само ако се застапени сите елементи на принудна работа или услуги. Во поглед на релевантната судска пракса, валидноста на секоја можна согласност за вршење на таква работа или услуги потребно е да се процени на основа на секој поединечен случај. Сепак, кога се работи за дете, никоја можна согласност во никој случај не треба да се смета за валидна. Изразот „експлоатација поврзана со криминални дејства“ треба да се сфати како експлоатација на лице да врши, меѓу другото, цепчиство, крајби од продавници, трговија со дроги и други слични активности заради финансиска добивка кои претставуваат казниви дејства. Дефиницијата исто така опфаќа трговија со луѓе за цели на отстранување на органи, што претставува сериозна повреда на човековото достоинство и физичкиот интегритет, како и на пример, други поведенија како што се незаконско посвојување и присилен брак доколку истите ги исполнуваат конститутивните елементи на трговијата со луѓе.

(12) Степенот на казните од оваа директива ја одразуваат зголемената грижа меѓу земјите членки во поглед на развојот на феноменот трговија со луѓе. Од

оваа причина, оваа директива ги користи основните нивоа 3 и 4 на заклучоците на Советот од 24 и 25 април 2002 година за пристапот кој треба да се применува во поглед на приближување на казните. Ако делото е сторено во определени околности, на пример против особено осетлива жртва, следи казната да биде построга. Во рамките на оваа директива, во многу осетливи лица треба да се вбројуваат сите деца. Други фактори кои треба да се земат предвид при оценување на ранливоста на жртвата опфаќаат на пример, пол, бременост, здравствена состојба и инвалидност. Кога се работи за многу тежок престап, на пример кога животот на жртвата бил загрозен или престапот вклучувал големо насилство како тортура, принудна употреба на наркотици/лекарства, силување или друга тешка форма на психолошко, физичко или сексуално насилство, или на некој друг начин имало многу тешко насилство врз жртвата, ова исто така треба да се одрази со потешка казна. Кога, во согласност со оваа директива се упатува на предавање, ваквото упатување треба да се толкува во согласност со Рамковна одлука 2002/584/ПВР на Советот од 13 јуни 2002 година за Европскиот налог за апсење и процедурите за предавање меѓу земјите членки¹. Тежината на сторениот престап може да се земе предвид во рамки на извршувањето на казната.

(13) При борбата со трговија со луѓе треба потполно да се искористат постоечките инструменти за заплена и конфискација на приноси од криминал, како на пример Конвенцијата на Обединетите нации против транснационалниот организиран криминал и протоколите кон истата, Конвенцијата на Советот на Европа за перење пари, откривање, заплена и конфискација на приноси од криминал, Рамковна одлука 2001/500/ПВР на Советот од 26 јуни 2001 година за перење пари, идентификација, следење, замрзнување, заплена и конфискација на средства и приноси од криминал² и Рамковна одлука 2005/212/ПВР на Советот од 24 февруари 2005 година за конфискација на приходи, средства и имот поврзани со криминал³. Треба да се охрабрат употребата на заплени и конфискувани средства и приходи од престапите посочени во оваа директива за да се помогне помошта и заштитата на жртвите, вклучително исплаќањето на оштета на жртвите и прекуграничните полициски активности на Унијата за спречување на трговија со луѓе.

(14) Жртвите на трговијата со луѓе, во согласност со основните принципи на правните системи на соодветните земји членки треба да се заштитат од казнено гонење или казни за криминални дејства како на пример, користење на лажни документи, или за престапи во согласност со законите за проституција и имиграција кои биле принудени да ги извршат како директна последица на тоа што биле жртва на трговија со луѓе. Целта на ваквата заштита е да се заштитат човековите права на жртвите, да се избегне дополнително малтретирање и да се охрабрат да бидат сведоци во кривичните постапки против сторителите на кривичните дела. Оваа заштитна мерка не треба да го исклучува казненото гонење или казнувањето на едно лице за престапите кои ги сторило или во кои учествувало по своја волја.

(15) За да се гарантира успехот на истрагите и кривичните гонења за престапи поврзани со трговија со луѓе, нивното започнување, главно не треба да зависи од пријавувањето или покренувањето на обвинение од страна на жртвата.

¹ Сл. весник L 190, 18.7.2002 година, стр. 1.

² Сл. весник L 182, 5.7.2001 година, стр. 1.

³ Сл. весник L 68, 15.3.2005 година, стр. 49.

Доколку природата на стореното дело го предвидува тоа, казненото гонење треба да се спроведе по доволен период откако жртвата ќе стане полнолетна. Должината на доволниот период за казненото гонење треба да се определи во согласност со соодветното национално право. Службениците на органите за кривично гонење и обвинителите треба да се соодветно обучени, особено заради зајакнување на спроведувањето на меѓународното право и судската соработка. Лицата надлежни за истрага и казнено гонење на такви дела исто така треба да имаат пристап до средствата за истрага кои се користат за организираниот криминал или други случаи на тежок криминал. Во вакви средства спаѓаат следење на комуникации, таен надзор, вклучително електронски надзор, мониторинг на банкови сметки и други финансиски истраги.

(16) Со цел да се гарантира ефективно казнено гонење на меѓународни криминални групи чиј центар на активност е дадена земја-членка и кои вршат трговија со луѓе во трети земји, потребно е засегнатата земја-членка да ја определи судската надлежност за престапи поврзани со трговија со луѓе во кои сторителот е нејзин државјанин а престапот е сторен надвор од територијата на таа земја-членка. Слично на ова, неопходно е да се определи судската надлежност доколку престапникот вообичаено престојува во дадена земја-членка, жртвата е државјанин или вообичаено престојува во некоја земја-членка или престапот е сторен во корист на правно лице со седиште во територијата на земја-членка а престапот е сторен надвор од нејзината територија.

(17) Додека во Директива 2004/81/ЕЗ се предвидува издавање дозвола за престој на државјани од трети земји кои се жртви на трговија со луѓе и со Директива 2004/38/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот од 29 април 2004 година за правото на граѓаните на Европската Унија и на членовите на нивната фамилија да се движат и да престојуваат слободно на територијата на земјите членки¹ се регулира примената на правото на слободно движење и престојување на граѓаните на Европската Унија и на членовите на нивната фамилија на територијата на земјите членки, вклучително заштитата од протерување, со оваа директива се утврдуваат посебни мерки на заштита за секоја жртва на трговија со луѓе. Последователно, предметот на оваа директива не се условите за престој на жртвите од трговијата со луѓе на територијата на земјите членки.

(18) Неопходно е жртвите од трговијата со луѓе да може ефикасно да ги применуваат нивните права. Затоа треба да им биде овозможена помош и заштита пред, за време на кривичните постапки но и соодветен период потоа. Земјите членки треба да овозможат ресурси за помошта, поддршка и заштитата на жртвите. Обезбедените помош и поддршка треба во најмала рака да вклучуваат збир на мерки кои се неопходни за да ѝ се овозможи на жртвата да закрепне и да избега од трговците со луѓе. Практичната примена на ваквите мерки, врз основа на индивидуална проценка која се спроведува во согласност со национални процедури, треба да ги зема предвид околностите, културниот контекст и потребите на засегнатото лице. Доколку постојат разумни причини да се верува дека некое лице било жртва на трговија, на истото треба веднаш да му се даде помош и поткрепа без оглед дали сака да биде сведок или не. Во случаите каде жртвата не престојува законски во засегнатата земја-членка, помошта и поткрепата треба да се дадат безусловно, во најмала рака во рамки на периодот на размислување. Ако, по завршување на процесот на

---

¹ Сл. весник L 158, 30.4.2004 година, стр. 77.

идентификација или по изминување на периодот на размислување, жртвата не се смета за прифатлива за издавање на дозвола за престој или не престојува законски во таа земја-членка на некоја друга основа или ако жртвата ја напуштила територијата на таа земја-членка, засегнатата земја-членка не е обврзана да продолжи да му дава помош и поткрепа на тоа лице врз основа на оваа директива. По потреба, помошта и поткрепата треба и понатаму да се даваат во рамки на соодветен период по завршувањето на кривичните постапки, на пример ако медицинската терапија е постојана заради тешки физички или психолошки последици од злочинот, или ако е загрозна безбедноста на жртвата заради нејзините изјави во кривичните постапки.

(19) Во Рамковната одлука 2001/220/ПВР на Советот од 15 март 2001 година за положбата на жртвите во кривичните постапки¹ се утврдува збир на права на жртвите во кривичните постапки, вклучително правото на заштита и надомест. Дополнително, на жртвите од трговијата со луѓе треба веднаш да им се обезбеди пристап до правно советување и во согласност со улогата на жртвите во соодветните правни системи, пристап до правно застапување, вклучително за целите на барање оштета. Ваквите правно советување и застапување може да се обезбедат од надлежните органи за целите на барања за оштета од државата. Целта на правното советување е да им се овозможи на жртвите да се информираат и да добијат совети за различните можности што може да ги искористат. Правното советување може да се обезбеди и од лице кое не мора да биде адвокат но мора да има соодветна правна обука. Правното советување и во согласност со улогата на жртвите во соодветните правосудни системи - правното застапување треба да се бесплатни, во најмала рака ако жртвата нема доволно финансиски средства, на начин кој е доследен на внатрешните постапки на земјите членки. Бидејќи, кога се работи за деца кои се жртви на трговија со луѓе постои мала веројатност дека имаат такви средства, правното советување и застапување се бесплатни за нив. Дополнително, врз основа на индивидуална проценка на ризикот спроведена во согласност со националните процедури, жртвите треба да бидат заштитени од одмазда, заплашување и од ризикот повторно да бидат внесени во трговијата со луѓе.

(20) Жртвите на трговија кои веќе претрпеле малтретирање и понижувачки третман кои обично се застапени во трговијата со луѓе, како на пример сексуално искористување, сексуално малтретирање, силување, пракси слични на ропство или отстранување на органи, треба да се заштитат од повторно малтретирање и дополнителни трауми за време на кривичните постапки. Непотребното повторување на распитите за време на истрагата, кривичното гонење и судењето треба да се избегнува, на пример, доколку е соодветно, преку користење на видео снимки од тие распити најрано што може во тие кривични постапки. Во овој поглед, жртвите на трговија со луѓе, за време на кривичните истраги и постапки треба да добијат третман кој одговара на нивните индивидуални потреби. При оценувањето на индивидуалните потреби, исто така треба да се земат предвид околностите како што се возраста на жртвата, дали жртвата е бремена, нејзиното здравје, можен инвалидитет и други лични околности како и физичките и психолошките последици од криминалното дело на кое била подложена. Прашањето дали да се применува терапија и кој вид се решава врз основа на националното право, правилата на судска дискреција, праксата и насоките, врз основа на секој даден случај.

---

¹ Сл. весник L 82, 22.3.2001 година, стр. 1.

(21) На жртвите треба да им се овозможат помош и поддршка на доброволна и информирана основа. Затоа е потребно жртвите да се информирани за важните аспекти на тие мерки и истите не треба да им се наметнат на жртвите. Одбивањето на жртвата да користи мерки на помош или поддршка не треба да вклучува обврски за надлежните органи на земјите членки да ѝ дадат алтернативни мерки на жртвата.

(22) Како дополнување на мерките кои им се на располагање на сите жртви на трговија со луѓе, земјите членки треба да осигурат дека посебната помош, поддршка и заштитни мерки им се достапни на децата кои се жртви на трговија со луѓе. Тие мерки треба да се обезбедат за најдоброто на детето и во согласност со Конвенцијата на Обединетите нации од 1989 година за правата на детето. Кога не е позната возраста на лицето кое е жртва на трговија со луѓе и постојат причини да се верува дека е помладо од 18 години, тогаш тоа лице се смета за дете и добива непосредна помош, поддршка и заштита. Мерките за помош и заштита на деца кои се жртви на трговија со луѓе треба да се фокусирани на нивното физичко и психосоцијално закрепнување и на трајно решение за засегањето лице. Пристапот до образование би им помогнал на децата повторно да се интегрираат во општеството. Со оглед на тоа што жртвите на трговија со луѓе се особено ранливи, неопходно е да стојат на располагање дополнителни мерки на заштита за да се заштитат за време на испрашувањата кои се дел од кривичните истраги и кривичните постапки.

(23) Треба да се посвети посебно внимание на непридружуваните деца кои се жртви на трговијата со луѓе бидејќи тие имаат потреба од посебна помош и поддршка бидејќи се во многу ранлива ситуација. Од моментот кога непридружуваното дете кое било жртва на трговија со луѓе ќе биде идентификувано и сè додека не се најде трајно решение, земјите членки треба да применуваат мерки за прием кои се соодветни на потребите на детето и треба да осигурат дека се применуваат соодветни процедурални заштитни мерки. Треба да се преземат неопходните мерки за да се осигури дека, доколку е соодветно, има назначено старател и/или застапник заради најдоброто на малолетникот. Во најкраток можен рок, треба да се донесе одлука за иднината на секое непридружувано дете кое било жртва на трговија со луѓе со цел да се најдат трајни решенија засновани на индивидуална оценка на најдобрите интереси на детето кои треба да претставуваат приоритет. Трајно решение може да биде враќање и повторна интеграција во земјата на потекло или земјата на враќање, интеграција во општеството домаќин, одобрување на статус на меѓународна заштита или одобрување на друг статус во согласност со националното право на земјите членки.

(24) Доколку, во согласност со оваа директива, за едно дете е потребно да се назначи старател или застапник, овие улоги може да се извршат од едно исто лице или од страна на правно лице, институција или орган.

(25) Земјите членки треба да воспостават и/или да ги зајакнат постоечките политики за спречување на трговија со луѓе, вклучително мерки за обесхрабрување и намалување на побарувачката која ги унапредува сите форми на експлоатација и мерки за намалување на ризикот луѓето да станат жртви на трговија со луѓе преку истражување, вклучување на истражувањето во нови форми на трговија со луѓе, информирање, покренување на свеста и преку образование. При вакви иницијативи, земјите членки треба да применат

перспектива која ги зема предвид специфичностите на полот и пристап поврзан со правата на децата. Службениците за кои постои можност да дојдат во контакт со жртви или со потенцијални жртви на трговија со луѓе треба да се соодветно обучени за идентификација и работа со такви луѓе. Таа обврска за задолжителна обука треба да се предвиди најнапред за членовите на следните категории кога постои веројатност истите да дојдат во контакт со жртви: полицајци, гранични службеници, службеници на служби за миграција, јавни обвинители, адвокати, судии и вработени во судството, трудови инспектори, вработени во социјалните и здравствените служби, вработени во службите за грижа на деца, конзуларни службеници, меѓутоа, во зависност од локалните околности, тука може да спаѓаат други групи на јавни службеници кои во текот на нивната работа може да најдат на жртви на трговија со луѓе.

(26) Во Директива 2009/52/EЗ се предвидуваат санкции за работодавци на државјани на трети земји кои нелегално престојуваат во земјата, кои иако не се осудени за трговија со луѓе и против нив не е покренато обвинение за трговија со луѓе, користат работа или услуги изнудени од лице со знаење дека тоа лице е жртва на таква трговија. Дополнително, земјите членки ја земаат предвид можноста да наметнат санкции на оние корисници на каква било услуга која е изнудена од жртва на трговија со луѓе а биле свесни дека тоа лице било жртва на трговија со луѓе. Ваквата дополнително казнено гонење може да се прошири на поведението на работодавците на државјани на трети земји и на Унијата кои легално престојуваат во земјата, како и на корисниците на сексуални услуги од кое било лице кое е жртва на трговија со луѓе, без оглед на нивната националност.

(27) Земјите членки треба да воспостават национални системи за мониторинг како национални органи за известување или еднакви механизми на начин кој го сметаат за најсоодветен според нивната внатрешна организација и имајќи ја предвид потребата за минимална структура со утврдени задачи за да спроведуваат проценки на трендовите во трговијата со луѓе, да собираат статистички податоци, да ги мерат резултатите од мерките против трговија со луѓе и редовно да известуваат. Ваквите национални органи за известување или еднакви механизми веќе се образувани во неформална мрежа на Унијата воспоставена со заклучоците на Советот за воспоставување на мрежа на ЕУ на национални органи за известување или еднакви механизми за трговијата со луѓе на 4 јуни 2009 година. Во работењето на таа мрежа ќе учествува координатор за спречување на трговија со луѓе кој ќе им обезбедува на Унијата и земјите членки објективни, веродостојни, споредливи и ажурирани стратешки информации од полето на трговија со луѓе и ќе разменува искуство и најдобри практики во полето на спречување и борба со трговија со луѓе на ниво на Унијата. Европскиот парламент треба да има право на учество во заедничките активности на националните известувачи или на еднакви механизми.

(28) За да се проценат резултатите од активностите за борба со трговијата со луѓе, Унијата треба и понатаму да ја развива својата работа за методологии и методи на собирање на податоци за да произведе споредливи статистички податоци.

(29) Имајќи ја предвид Стокхолмската програма и со цел развивање на консолидирана стратегија на Унијата за борба против трговијата со луѓе насочена кон дополнително зајакнување на заложбата и напорите на Унијата и

земјите членки за спречување и борба со овој вид трговија, земјите членки треба да му ги олеснат задачите на координаторот за борба со трговија со луѓе, што може да вклучи на пример подобрување на координацијата и складноста, избегнување на дуплирање на напорите, како меѓу институции на Унијата и нејзини агенции, така и меѓу земјите членки и меѓународни учесници, што придонесува кон развивање на постојни или нови политики и стратегии на Унијата релевантни за борбата против трговијата со луѓе или за известување на институциите на Унијата.

(30) Оваа директива има за цел измена и проширување на одредбите на Рамковната одлука 2002/629/ПВР. Бидејќи измените кои треба да се направат се значајни и по број и по природа, рамковната одлука треба, во интерес на јасноста целосно да се замени во поглед на земјите членки кои учествуваат во донесувањето на оваа директива.

(31) Во согласност со точка 34 на Меѓуинституционалната спогодба за подобро креирање на законите¹, земјите членки се охрабруваат да изготват, за нив и во интерес на Унијата, сопствени табели кои во најголема можна мера ја покажуваат заемната врска меѓу оваа директива и мерките за транспонирање и истите да ги објават.

(32) Бидејќи целта на оваа директива, имено борба против трговијата со луѓе не може доволно да се постигне од земјите членки и заради тоа, заради опсегот и ефектите на мерката е подобро да се постигне на ниво на Унијата; Унијата може да донесе мерки во согласност со принципот на супсидијарност како што е утврден во член 5 на Договорот за Европската Унија. Во согласност со принципот на пропорционалност, како што е утврден во тој член, оваа директива не оди подалеку од неопходното заради постигнување на таа цел.

(33) Во оваа директива се запазени фундаменталните права и принципи признати со Повелбата за фундаментални права на Европската Унија и особено човековото достоинство, забранувањето на ропството, присилната работа и трговијата со луѓе, забраната на тортура и нечовечниот или деградирачки третман или казнувањето, правата на детето, правото на слобода и безбедност, слобода на изразување и информирање, заштитата на личните податоци, правото на ефективни правни лекови за заштита и праведно судење и принципите на законитост и пропорционалност на кривичните престапи и казните. Особено, оваа директива се стреми да осигури целосно запазување на тие права и принципи и мора соодветно да се применува.

(34) Во согласност со член 3 на Протоколот за ставот на Обединетото кралство и Ирска во поглед на областа на слобода, безбедност и правда, приложен кон Договорот за Европската Унија и Договорот за функционирање на Европската Унија, Ирска ја искажа својата желба да учествува во донесувањето и примената на оваа директива.

(35) Во согласност со членови 1 и 2 на Протоколот за ставот на Обединетото кралство и Ирска во поглед на областа на слобода, безбедност и правда, приложен кон Договорот за Европската Унија и Договорот за функционирање на Европската Унија и без да е во спротивност со член 4 на тој протокол, Обединетото кралство не учествува во донесувањето на оваа директива и не е обврзано со истата ниту е предмет на нејзината примена.

---

¹ Сл. весник С 321, 31.12.2003 година, стр. 1.

(36) Во согласност со членови 1 и 2 на Протоколот за ставот на Данска, приложен кон Договорот за Европската Унија и Договорот за функционирање на Европската Унија, Данска не учествува во донесувањето на оваа директива и не е обврзана со истата ниту е предмет на нејзината примена,

ЈА ДОНЕСОА ОВАА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

Со оваа директива се утврдуваат минималните правила за дефинирање на кривичните престапи и санкциите во областа на трговија со луѓе. Исто така, со оваа директива се воведуваат општи одредби, имајќи ја предвид половата перспектива со цел да се засили борбата со ова кривично дело и да се заштитат жртвите на трговијата со луѓе.

Член 2

Престапи поврзани со трговија со луѓе

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека следните дела извршени со умисла се казниви:

Вработување, транспорт, трансфер, згрижување или прием на лица, вклучително размена или трансфер на контролата над тие лица, со закана или со употреба на сила или други форми на принуда, или со киднапирање, измама, лага, со примена на моќ или состојба на ранливост или со прифаќање или вршење на плаќања или бенефиции заради добивање на согласност од лице кое има контрола врз друго лице, за цели на експлоатација.

2. Состојба на ранливост значи ситуација во која засегнатото лице нема реална или прифатлива алтернатива освен да се подложи себеси на таква злоупотреба.

3. Искористувањето вклучува, како минимум, искористување на проституција или други форми на сексуална експлоатација на други лица, присилна работа или услуги, вклучително просење, ропство или практики кои се слични на ропство, служење или експлоатација на криминални активности или отстранување на органи.

4. Согласноста на искористувањето на жртва на трговија со луѓе, без оглед дали е планирано или реално не е важна доколку се користело кое било од средствата утврдени во став 1.

5. Кога поведението посочено во став 1 вклучува дете, тогаш тоа претставува казниво дело на трговијата со луѓе дури ако ни едно од средствата утврдени во став 1 не биле користени.

6. За целите на оваа директива, „дете“ значи секое лице под 18 години.

Член 3

Поттикнување, помагање, наведување и обид

Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека поттикнувањето, помагањето, наведувањето и обидот да се стори престапот посочен во член 2 се казниви.

Член 4

Казни

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека престапот посочен во член 2 се казнува со максимална казна од најмалку пет години затвор.
2. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека престапот посочен во член 2 се казнува со максимална казна од најмалку 10 години затвор доколку:
  - (а) престапот е извршен против жртва која била особено ранлива, што во смисла на оваа директива, во најмала рака ги вклучува жртвите кои се деца;
  - (б) престапот бил извршен во рамки на криминална организација во смисла на Рамковната одлука 2008/841/ПВР на Советот од 24 октомври 2008 година за борбата против организираниот криминал¹;
  - (в) престапот намерно или заради голема небрежност го загрозил животот на жртвата; или
  - (г) престапот бил извршен со употреба на огромно насилство или причинил сериозни повреди на жртвата.
3. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека се смета за отежнувачка околност фактот што престапот посочен во член 2 бил извршен од јавни службеници при вршење на нивните должности.
4. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека престапот посочен во член 3 се казнува со ефективни сразмерни и обесхрабрувачки казни кои може да вклучуваат предавање.

Член 5

Одговорност на правни лица

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека правните лица може да се сметаат за одговорни за престапите посочени во членови 2 и 3 кои биле сторени за нивна корист од страна на кое било лице кое постапувало индивидуално или како дел од орган на правното лице кој има водечка улога во рамки на правното лице врз основа на:
  - (а) овластување да го застапува правното лице;
  - (б) овластување на донесува одлуки во име на правното лице; или
  - (в) овластување да применува контрола во рамки на правното лице.
2. Земјите членки исто така осигуруваат дека правното лице може да сноси одговорност доколку недостигот од надзор или контрола, од страна на лицето посочено во став 1, го овозможило вршењето на престапите посочени во членови 2 и 3 во корист на тоа правно лице од страна на лице под негова надлежност.
3. Одговорноста на правно лице во согласност со ставови 1 и 2 не исклучува кривични постапки против физички лица кои се сторители, поттикнувачи или соучесници во престапите посочени во членови 2 и 3.
4. За целите на оваа директива „правно лице“ е секој субјект кој има

¹ Сл. весник L 300, 11.11.2008 година, стр. 42.

својство на правно лице во согласност со важечкото право, освен земјите или јавните тела при примена на државни овластувања и јавни меѓународни организации.

Член 6

Санкции за правни лица

Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека правното лице кое се смета за одговорно во согласност со член 5(1) или (2) е предмет на ефективни, сразмерни и обесхрабрувачки казни, кои вклучуваат парични казни во согласност со казненото право и други парични казни и може да вклучуваат други санкции како на пример:

- (а) одземање на правото на користење јавни бенефиции или помош;
- (б) привремена или постојана дисквалификација од вршење на трговски активности;
- (в) ставање под судски надзор;
- (г) судска ликвидација;
- (д) привремено или постојано затворање на установите кои се користеле за вршење на престапот.

Член 7

Заплена и конфискација

Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека нивните надлежни органи имаат право на заплена и конфискација на средствата и добивките од престапите посочени во членови 2 и 3.

Член 8

Откажување од кривично гонење или непримена на казни за жртвата

Земјите членки, во согласност со основните принципи на нивните правни системи, ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека надлежните национални органи имаат право да се откажат од кривично гонење или наметнување казни за жртвите од трговија со луѓе за нивната вклученост во кривични активности кои биле присилени да ги извршат како директна последица од тоа што биле подложени на кое било од делата посочени во член 2.

Член 9

Истрага и кривично гонење

1. Земјите членки осигуруваат дека истрагата или кривичното гонење за престапите посочени во членови 2 и 4 не зависат од пријавувањето или покренувањето на обвинение од страна на жртвата и дека кривичната постапка може да продолжи иако жртвата ја повлекла нејзината или неговата изјава.
2. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да го овозможат - доколку природата на актите го бара тоа - кривичното гонење за престапите посочени во членови 2 и 3 во рамки на доволен период откако жртвата станала полнолетна.
3. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека

лицата, единиците или службите одговорни за истрага или кривично гонење на престапите од членови 2 и 3 се соодветно обучени.

4. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека лицата, единиците или службите надлежни за истрага или кривично гонење за престапите од членови 2 и 3 имаат на располагање ефективни алатки за истрага, како оние кои се користат во организираниот криминал или други сериозни кривични случаи.

Член 10

Судска надлежност

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да ја утврдат нивната судска надлежност за престапите посочени во членови 2 и 3 доколку:

(а) престапот е извршен целосно или делумно во рамки на нивната територија; или

(б) престапникот е нивен државјанин.

2. Дадена земја-членка ја известува Комисијата доколку реши да воспостави дополнителна судска надлежност за престапите посочени во членови 2 и 3 сторени надвор од нејзината територија, меѓу другото, доколку:

(а) престапот бил сторен против некој од нејзините државјани или лице кое вообичаено престојува на нејзината територија;

(б) престапот е сторен во корист на правно лице со седиште на нејзината територија; или

(в) сторителот е лице кое вообичаено престојува на нејзината територија.

3. За кривично гонење на престапите посочени во членови 2 и 3 сторени надвор од територијата на засегнатата земја-членка, секоја земја-членка, во случаите посочени во точка (б) на став 1, и по избор во случаите посочени во став 2, ги презема неопходните мерки за да осигури дека нејзината судска надлежност не е предмет на ниеден од следните услови:

(а) делата се кривичен престап во местото каде што биле извршени; или

(б) кривичното гонење може да се покрене само откако жртвата ќе го пријави делото во местото каде што било сторено или по јавна оптужба од државата на местото каде што било сторено делото.

Член 11

Помош и поддршка за жртвите на трговијата со луѓе

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека помошта и поддршката им се дава на жртвите пред кривичните постапки, за време на кривичните постапки и во рамки на соодветен период по завршување на истите со цел да им се овозможи да ги применуваат правата утврдени во Рамковна одлука 2001/220/ПВР и во оваа директива.

2. Земјите членки ги преземаат соодветните мерки за да осигурат дека на лицето му е дадена помош и поддршка веднаш откако надлежните органи имаат разумна индикација да веруваат дека постои можност лицето да било предмет на кој било од престапите од членови 2 и 3.

3. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека помошта и поддршката за жртвата не се условени од волјата на жртвата да соработува во кривичната истрага, кривичното гонење или судењето, без да е во спротивност со Директива 2004/81/ЕЗ или со слични национални правила.
4. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да воспостават соодветни механизми насочени кон рана идентификација, помош и поддршка за жртвите, во соработка со соодветни организации за помош.
5. Мерките на помош и поддршка посочени во ставови 1 и 2 се даваат само откако жртвите ќе се информираат и ќе ја дадат својата согласност, и истите вклучуваат стандарди на живот со капацитет да им овозможат на жртвите средства за задоволување на животните потреби преку мерки како што се обезбедување на соодветно и безбедно сместување и материјална помош, како и неопходната медицинска терапија вклучително психолошка помош, советување и информирање и доколку е соодветно, услуги на преведување и толкување.
6. Информациите посочени во став 5, доколку е соодветно, опфаќаат информации за периодот на размислување и закрепнување во согласност со Директива 2004/81/ЕЗ и информации за можноста на доделување на меѓународна заштита во согласност со Директива 2004/83/ЕЗ на Советот од 29 април 2004 година за минималните стандарди за квалификувањето и за статусот на државјани на трети земји или на лица без државјанство, како бегалци или лица на кои од други причини им е потребна меѓународна заштита и за содржината на одобрената заштита¹ и Директива 2005/85/ЕЗ на Советот од 1 декември 2005 година Директива 2005/85/ЕЗ на Советот од 1 декември 2005 година, за минималните стандарди што се применуваат во земјите членки во постапката за доделување и одземање на статусот бегалец² или во согласност со други меѓународни инструменти или други слични национални правила.
7. Земјите членки се грижат за жртвите со посебни потреби, доколку тие потреби произлегуваат како резултат на бременост, нивната здравствена состојба, заради инвалидитет, заради ментално или психолошко нарушување или од тешка форма на психолошко, физичко или сексуално насилство на кое биле подложени.

Член 12

Заштита на жртви на трговија со луѓе во кривични истраги и кривични постапки

1. Мерките на заштита посочени во овој член важат дополнително на правата утврдени во Рамковна одлука 2001/220/ПВР.
2. Земјите членки осигуруваат дека жртвите од трговијата со луѓе имаат итен пристап до правно советување и во согласност со улогата на жртвите во соодветниот правен систем - пристап до правно застапување, вклучително за цели на барање оштета. Правното советување и застапување се бесплатни ако жртвата нема доволно финансиски ресурси.
3. Земјите членки осигуруваат дека жртвите од трговијата со луѓе добиваат соодветна заштита врз основ на индивидуална оценка на ризикот, меѓу другото, со тоа што имаат пристап до програми за заштита на сведоци или други слични

¹ Сл. весник L 304, 30.9.2004 година, стр. 12.

² Сл. весник L 326, 13.12.2005 година, стр. 13.

мерки, ако истото е соодветно и во согласност со основите дефинирани со националното право или процедури.

4 Без да е во спротивност со правата на одбрана и во согласност со индивидуална оценка од страна на надлежните органи на личните околности на жртвата, земјите членки гарантираат дека жртвите од трговијата со луѓе добиваат посебен третман насочен кон спречување на повторно малтретирање со избегнување, во најголема можна мера и во согласност со основите дефинирани со националното право како и во согласност со правилата на судска дискреција, пракса и насоки, на следното:

(а) непотребно повторување на распитите за време на истрагата, казненото гонење или судењето;

(б) лично среќавање на жртвите со оптужените вклучително за време на давање докази како на пример распити и вкрстено испрашување, по пат на соодветни средства кои ја вклучуваат употребата на соодветни технологии за комуникација;

(в) сведочење во отворени судења; и

(г) непотребно испрашување за приватниот живот на жртвата.

Член 13

Општи одредби за мерки на помош, поддршка и заштита за деца кои се жртви на трговијата со луѓе

1. На децата кои се жртви на трговијата со луѓе им се даваат помош, поддршка и заштита. При примената на оваа директива, најдобрите интереси на детето се од примарна важност.

2. Земјите членки осигуруваат дека, доколку возраста на лицето кое е жртва на трговијата со луѓе не е позната и постојат причини да се верува дека станува збор за дете, тогаш тоа лице се претпоставува дека е дете со цел да добие итен пристап до помош, поддршка и заштита во согласност со членови 14 и 15.

Член 14

Помош и поддршка на децата кои се жртви на трговијата со луѓе

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека се преземаат посебните мерки за помош и поддршка на децата кои се жртви на трговија со луѓе, како краткорочно така и на долг рок, заради нивно физичко и психосоцијално закрепнување, по направена индивидуална проценка на посебните околности на секое дете кое е жртва на трговија со луѓе, земајќи ги предвид на соодветен начин, ставовите, потребите и интересите на детето со цел да се најде трајно решение за детето. Во рамки на разумен период, земјите членки, во согласност со нивното национално право им обезбедуваат пристап до образование на децата кои се жртви на трговија со луѓе како и на децата на жртви на трговија со луѓе на кои им е обезбедена помош и поддршка во согласност со член 11.

2. Земјите членки назначуваат старател или претставник за дете кое е жртва на трговија со луѓе од моментот кога на детето ќе му биде утврден идентитетот од страна на органите, доколку, во согласност со националното право носителите на старателска одговорност како резултат на судир на интереси меѓу

нив и тоа дете се спречени да ги осигурат најдоброто за детето и/или да го застапуваат.

3. Земјите членки преземаат мерки, доколку е соодветно и возможно, за да обезбедат помош и поддршка за фамилијата на детето кое е жртва на трговија со луѓе доколку фамилијата е во територијата на земјите членки. Особено, земјите членки, доколку е соодветно и возможно, го применуваат член 4 на Рамковна одлука 2001/220/ПВР за фамилијата.

4. Овој член се применува без да е во спротивност со член 11.

Член 15

Заштита на деца кои се жртви на трговија со луѓе во кривични истраги и кривични постапки

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека во кривичните истраги и постапки, во согласност со улогата на жртвите во соодветниот правен систем, надлежните органи назначуваат претставник за децата кои се жртви на трговија со луѓе доколку, во согласност со националното право, носителите на родителска одговорност се спречени да го застапуваат детето како последица на судир во интересите меѓу нив и тоа дете.

2. Земјите членки, во согласност со улогата на жртвите во соодветниот правен систем, осигуруваат дека децата кои се жртви на трговија со луѓе имаат итен пристап до бесплатно правно советување и до бесплатно правно застапување, вклучително за целите на барање оштета, освен ако имаат доволно финансиски ресурси.

3. Без да е во спротивност со правата на одбрана, земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека во кривичните истраги и кривичните постапки, во поглед на кој било од престапите посочени во членови 2 и 3:

(а) распитите на детето кое е жртва на трговија со луѓе се одвиваат без неоправдано доцнење откако фактите ќе бидат пријавени кај надлежните органи;

(б) распитите на детето кое е жртва на трговија со луѓе се одвиваат, доколку е неопходно, во простории наменети или прилагодени за таа цел;

(в) распитите на детето кое е жртва на трговија со луѓе се спроведуваат, доколку е неопходно, од страна на или преку професионалци обучени за таа цел;

(г) доколку е можно и соодветно, сите распити на детето кое е жртва на трговија со луѓе ги врши едно исто лице;

(д) бројот на распити се ограничува на минимум и истите се спроведуваат само доколку е строго неопходно за целите на кривични истраги и постапки;

(ѓ) детето кое е жртва на трговија со луѓе може да биде придружувано од негов претставник или доколку е соодветно, од возрастна лице по негов избор, освен ако не е донесена оправдана одлука тоа лице да не може да го застапува детето.

4. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека во кривичните истраги за секој од престапите посочени во членови 2 и 3 од сите распити на децата кои се жртви на трговија со луѓе или доколку е соодветно, на деца кои се сведоци, може да бидат направени видеозаписи и дека ваквите

видеозаписи може да се искористат како доказ во кривичното судење во согласност со правилата од нивното национално право.

5. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека во казнените постапки за кој било од престапите посочени во членови 2 и 3 може да се наложи:

(а) сослушувањето да се одржи без присуство на јавноста; и

(б) детето кое е жртва на трговија со луѓе да биде сослушано во судница без да биде присутно, преку соодветни средства за комуникација.

6. Овој член се применува без да е во спротивност со член 12.

Член 16

Помош, поддршка и заштита за непридружувани деца кои се жртви на трговија со луѓе

1. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека со посебните мерки за помагање и поддршка на децата кои се жртви на трговија со луѓе, според посоченото во член 14(1), на соодветен начин се земаат предвид личните и посебните околности на непридружуваното дете кое е жртва на трговија со луѓе.

2. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки со цел да се најде трајно решение засновано на индивидуална оценка на најдобрите интереси на детето.

3. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека, доколку е соодветно има назначено старател за непридружуваните деца кои се жртви на трговијата со луѓе.

4. Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да осигурат дека, во кривичните истраги и постапки, во согласност со

улогата на жртвите во соодветниот правен систем, надлежните органи назначуваат претставник доколку детето е непридружувано или одделено од неговата фамилија.

5. Овој член се применува без да е во спротивност со членови 14 и 15.

Член 17

Обесштетување на жртвите

Земјите членки осигуруваат дека жртвите на трговија со луѓе имаат пристап до постојни шеми на обесштетување на жртви на насилни казниви дела извршени со умисла.

Член 18

Спречување

1. Земјите членки ги преземаат соодветните мерки како образование и обука, за да ја обесхрабрат и намалат побарувачката која ги унапредува сите форми на експлоатација поврзана со трговијата со луѓе.

2. Земјите членки преземаат соодветни мерки, вклучително употреба на интернетот, како кампањи за информирање и подигнување на свеста, програми за истражување и образование, доколку е соодветно во соработка со соодветни организации на граѓанското општество и други заинтересирани страни,

насочени кон подигање на свеста и намалување на ризиците луѓето, посебно децата, да станат жртви на трговија со луѓе.

3. Земјите членки промовираат редовна обука за службеници за кои постои можност да дојдат во контакт со жртви или потенцијални жртви на трговија со луѓе, вклучително полицајци од првата линија, чија цел е да им овозможат да ги препознаат и да се справат со жртвите и потенцијалните жртви на трговија со луѓе.

4. Со цел да се направат поефикасни спречувањето на трговијата со луѓе и борбата против трговијата со луѓе преку обесхрабрување на побарувачката, земјите членки ќе ја разгледаат можноста да преземат мерки со кои ќе смета за казнен престап користењето на услуги кои се предмет на експлоатацијата како што е посочено во член 2 со знаење дека лицето е жртва на престап посочен во член 2.

Член 19

Национални органи за известување или еднакви механизми

Земјите членки ги преземаат неопходните мерки за да утврдат национални органи за известување или еднакви механизми. Задачите на таквите механизми вклучуваат спроведување на проценки на трендовите во трговијата со луѓе, мерење на резултатите од мерките за борба со трговија со луѓе, вклучително собирање на статистички податоци во блиска соработка со релевантни организации на граѓанското општество активни во ова поле како и известување.

Член 20

Координација на стратегијата на Унијата за борба со трговијата со луѓе

Со цел да се придонесе за координирана и консолидирана стратегија на Унијата за борба против трговијата со луѓе, земјите членки му ги олеснуваат задачите на координаторот за борба против трговија со луѓе (АТС). Посебно, земјите членки му ги даваат на координаторот за борба против трговија со луѓе информациите посочени во член 19, врз чија основа координаторот придонесува кон известувањето спроведувано од Комисијата на секои две години за напредокот постигнат во борбата против трговијата со луѓе.

Член 21

Замена на Рамковна одлука 2002/629/ПВР

Со ова се заменува Рамковна одлука 2002/629/ПВР за борба против трговијата со луѓе во поглед на земјите членки кои учествуваат во донесувањето на оваа директива, без да е во спротивност со обврските на земјите членки поврзани со временскиот рок за транспонирање на Рамковната одлука во националното право.

Во врска со земјите членки кои учествуваат во донесувањето на оваа директива, упатувањата кон Рамковна одлука 2002/629/ПВР се толкуваат како упатувања кон оваа директива.

Член 22

Транспонирање

1. Земјите членки ги прогласуваат за важечки законите, регулативите и административните одлуки кои се неопходни за усогласување со оваа директива

до 6 април 2013 година.

2. Земјите членки ѝ го доставуваат на Комисијата текстот на одредбите за транспонирање во нивното национално право на обврските кои им се наметнати во согласност со оваа директива.

3. Кога земјите членки ги донесуваат овие мерки, истите содржат упатување кон оваа директива или содржат такво упатување при нивното официјално објавување. Условите на таквото упатување ги утврдуваат земјите членки.

Член 23

Известување

1. Комисијата, до 6 април 2015 година, доставува извештај до Европскиот парламент и Советот, за процена на степенот до кој земјите членки ги презеле неопходните мерки за усогласување со оваа директива, вклучително опис на мерките преземени во согласност со член 18(4), кој е придружен по потреба од законодавни предлози.

2. Комисијата, до 6 април 2016 година, доставува извештај до Европскиот парламент и Советот, за процена влијанието на постоечкото национално право, со кое се смета за кривично дело користењето на услуги кои се предмет на експлоатација поврзана со трговијата со луѓе, за спречување на трговијата со луѓе, кои по потреба се придружени од соодветни предлози.

Член 24

Влегување во сила

Оваа директива влегува во сила на денот на нејзино објавување во *Службениот весник на Европската Унија*.

Член 25

Адресати

Оваа директива е упатена на земјите членки во согласност со Договорите.

Стразбур, 5 април 2011 година.

За Европскиот парламент

Претседател

J. БУЗЕК

За Советот

Претседател

ЃОРИ Е.
